

Broj:

Mostar,

Na osnovu člana 24. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 i 103/09) i člana 11. Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 94/14), Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, p o d n o s i

IZVJEŠTAJ O RADU

AGENCIJE ZA SIGURNOST HRANE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2017. GODINU

I - UVOD

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) je samostalna upravna organizacija, autoritet za sigurnost i kvalitetu hrane, primjenu međunarodnih konvencija i međunarodnih sporazuma iz područja sigurnosti hrane i hrane za životinje obavezujućih za Bosnu i Hercegovinu, koja je na osnovu Zakona o hrani („Službeni glasnik BiH“, broj 50/04), nadležna za analizu rizika (procjenu, upravljanje i obavještanje o riziku), iniciranje, pripremu, izradu i predlaganje propisa o hrani, kao i drugih zadataka iz njenog djelokruga rada. Agencija djeluje u uskoj saradnji sa nadležnim organima Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u cilju ispunjavanja zadataka. Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza BiH za 2017. godinu („Sl. glasnik BiH“, broj 94/16) Agenciji je odobren budžet u iznosu od 1.736.000 KM, koji je korigovan za 68.234,84 KM (9.854,46 KM + 38.872,93 KM + 19.507,45 KM a to su sredstva donacije po tri projekta) što ukupno iznosi 1.804.234,84 KM. Izvršenje budžeta za 2017. godinu, s danom 09.01.2018. godine iznosi 1.414.154,71 KM ili 78,4 %.

Program 1.1 Unaprijeđenje procjene rizika porijeklom iz hrane i hrane za životinje **Projekt 1.1.1 Procjena rizika u oblasti sigurnosti hrane**

Agencija je poduzela pripreme radnje u cilju formiranja Savjetodavnog vijeća, Naučnog vijeća i naučnih odbora. U okviru ovog projekta, u izvještajnom periodu, a na osnovu zaprimljenih EU RASFF obavijesti o rizicima porijeklom iz hrane, obavijesti izvan EU RASFF sistema i INFOSAN obavijesti pripremljeno je ukupno 14 inicijalnih procjena rizika koje imaju za cilj da na pravovremen način daju smjernice nadležnim organima za poduzimanje odgovarajućih mjera, kao i informacije potrošačima i drugim zainteresiranim stranama o rizicima porijeklom iz hrane.

EU RASFF sistem – Agencija je zaprimila ukupno 21 EU RASFF obavijest o rizicima porijeklom iz hrane. Izvršena je evaluacija obavijesti, pripremanje i dostavljanje obavijesti nadležnim organima u nacionalnom sistemu, zaprimanje povratnih informacija, te sačinjavanje povratnih informaciju za upućivanje nadležnoj službi EC putem EU RASFF. Agencija redovno dostavlja izvještaj Evropskoj komisiji o poduzetim mjerama od strane nadležnih organa u BiH koji se putem RASFF WINDOW, SANTE RASFF EC čini dostupnim svim članicama RASFF mreže. **Obavijesti izvan EU RASFF sistema** - Agencija je zaprimila ukupno 28 obavijesti izvan EU RASFF sistema koje su na daljnje postupanje i poduzimanje odgovarajućih mjera dostavljene nadležnim organima. **WHO/FAO INFOSAN mreža** - Od strane INFOSAN kontakt tačke za hitne slučajeve za BiH, u 2017. godini zaprimljene su dvije informativne note koje nisu zahtijevale postupanje nadležnih organa u BiH.

Monitoring hrane - Agencija je u saradnji sa nadležnim inspeksijskim organima u BiH u 20 gradova i općina provela ***Program praćenja (monitoring) ostataka pesticida u i na hrani biljnog porijekla u 2017. godini*** za koje su osigurana finansijska sredstva u budžetu Agencije. U okviru ***Programa praćenja (monitoringa) ostataka pesticida u i na hrani biljnog porijekla u***

2017. godini izvršeno je uzorkovanje 195 uzoraka od kojih su četiri uzorka sadržavala ostatke pesticida u koncentraciji iznad propisane MRL vrijednosti što ukupno čini 2 %. Od ukupnog broja uzoraka kod 60 su pronađeni ostaci ispod MRL vrijednosti (u dozvoljenim granicama), dok kod 131 (67%) uzorka ostaci pesticida nisu detektovani. Kod 28 uzoraka identifikovana je jedna aktivna materija, dok je kod 32 uzorka identifikovano više od jedne aktivne materije. Kada je u pitanju porijeklo uzoraka 109 ili 56%, analiziranih uzoraka je porijeklom iz BiH, dok je 86 ili 44% analiziranih uzoraka iz uvoza. Agencija je, uputila nadležnim inspeksijskim organima Informacije o provedenom uzorkovanju hrane tokom 2017. godine, izvještaje o laboratorijskom ispitivanju analiziranih uzoraka i preporuke za poduzimanje odgovarajućih radnji, s obzirom na utvrđene rizike kod uzoraka sa utvrđenim vrijednostima iznad propisanog MRL za određene aktivne supstance. Pregledom stanja uvoz/izvoz voća i povrća u 2016. godini uočen je kontinuiran rast izvoza (173 miliona KM), ali i uvoza (312 miliona KM). U 2016. godini deficit je značajnih 139 miliona KM, ali sa tendencijom pada. Rast izvoza u odnosu na 2015. godinu je 16%, a rast uvoza je 7%. Pokrivenost uvoza izvozom raste i iznosi 56% (2014: 41%; 2015: 51%). Fokusirajući se na pet ključnih izvoznih proizvoda u okviru ukupnog izvoza voća i povrća iz BiH dobiva se podatak da se 60% izvoza voća i povrća odnosi na: malinu, krušku, jabuku, kornišon i šljivu, odnosno da se od ukupnog izvoza voća i povrća iz BiH od 173 miliona KM u 2016. godini, 104,5 miliona KM odnosi na pet ključnih izvoznih proizvoda. Nakon provedenog **Programa praćenja (monitoring) ostataka pesticida u i na hrani biljnog porijekla u 2017. godini**, a što se tiče pet ključnih izvoznih proizvoda u 2016. godini iz BiH, jedino je utvrđena vrijednost ostataka pesticida iznad maksimalno dozvoljene količine u šljivi (Acetamiprid 0,088 mg/kg). Metode za određivanje ostataka pesticida u okviru navedenog Programa su akreditovane u skladu sa standardom ISO 17025. Agencija je u saradnji i uz finansijsku podršku UNICEF-a BiH, provela **Istraživanje kvaliteta soli na tržištu Bosne i Hercegovine u 2017. godini** koje je za cilj imalo prikupljanje podataka o kvalitetu soli koji će poslužiti za izradu strateških dokumenata ili naučno/stručnih studija u formi izvještaja, preporuka, obavijesti ili savjeta u skladu sa dobivenim rezultatima istraživanja. U okviru navedenog Istraživanja, od ukupno 200 analiziranih uzoraka 64 uzorka odgovarala su važećim propisima, dok 136 (68% od analiziranih) uzoraka nije odgovaralo važećim propisima. Od ukupnog broja neodgovarajućih uzoraka 23 uzorka soli (16,9% od ukupnog broja neodgovarajućih) su porijeklom iz domaće proizvodnje, dok je 113 uzoraka (83,1% od ukupnog broja neodgovarajućih) uzoraka porijeklom iz uvoza. Na osnovu provedenog istraživanja, Agencija je pripremila Izvještaj o provedenom istraživanju kvaliteta soli na tržištu BiH, koji je Vijeće ministara BiH usvojilo na 119. sjednici. Agencija je nadležnim inspeksijskim organima u BiH uputila preporuke koje su se odnosile na pojačanu kontrolu svih vrsta soli na tržištu u BiH, kao i primjenu važećih propisa za sve vrste soli prilikom uvoza u BiH. Također, preporuke su dostavljene i proizvođačima i uvoznicima, te su se iste odnosile na to da je u procesu proizvodnje potrebno primjenjivati postupke koji isključuju prisustvo stranih tijela, ili ih svode na minimum, kao i da se kod tehnološkog procesa jodiranja soli namijenjene za ljudsku ishranu koja se stavlja na tržište BiH, kao i kod soli koja se uvozi i koja je namijenjena tržištu BiH treba pridržavati odredbi Pravilnika o soli za ljudsku ishranu („Sl. glasnik BiH“, br. 39/09 i 30/12) i Pravilnika o pružanju informacija potrošačima o hrani („Sl. glasnik BiH“, broj 68/13). U okviru ove aktivnosti, izdata je Brošura o istraživanjima kvaliteta soli, i održana je konferencija na temu „Prezentacija rezultata istraživanja kvaliteta soli na tržištu BiH“, na kojoj je učešće uzelo 65 učesnika. Metode korištene u okviru navedenog istraživanja su akreditovane u skladu sa standardom ISO 17025. Agencija je u saradnji na nadležnim inspeksijskim organima entiteta i Brčko distrikta BiH u 2017. godini pripremila i provela **Monitoring kvaliteta meda na tržištu Bosne i Hercegovine**. Monitoring meda je proveden na području cijele BiH i ukupno je izvršeno uzorkovanje 100 uzoraka meda. Ukupan broj izvršenih analiza na 100 uzetih uzoraka iznosio je 900. Rezultati laboratorijskih analiza su pokazale da 47 uzoraka nije bilo u skladu s Pravilnikom o medu i

drugim pčelinjim proizvodima („Sl. glasnik BiH“, br. 37/09 i 25/11). Razlozi neusklađenosti su bili povećan sadržaj HMF-a, aktivnost diastaze, smanjen sadržaj redukovanih šećera, električna provodljivost, sadržaj saharoze, sadržaj mineralnih materija i sadržaj materija nerastvorljivih u vodi. Agencija je pripremila preporuke za nadležne inspeksijske organe u BiH kako bi se pojačala kontrola meda, u skladu sa odredbama važećih propisa, na tržištu u BiH, kao i kontrola određenih vrsta meda kod kojih su utvrđena najveća odstupanja u pogledu praćenih i analiziranih parametara, te primjenjivale odredbe važećih propisa prilikom uvoza meda u BiH. Metode korištene u okviru navedenog istraživanja su akreditovane u skladu sa standardom ISO 17025.

Agencija je i u 2017. godini nastavila saradnju sa laboratorijama za kontrolu hrane u BiH. Na osnovu obrađenih podataka o laboratorijskim analizama hrane do dana 10.01.2018. godine, u BiH je u 2017. godini, uzeto 18.411 uzoraka hrane, pri čemu su urađene 42.902 analize hrane. Od tog broja neodgovarajućih je bilo 242 ili 1,31% uzoraka, odnosno 790 ili 1,84 % analiza. Na osnovu podataka o laboratorijskim analizama vode, u BiH je u 2017. godini uzeto 4.001 uzorak vode. Od tog broja neodgovarajućih je bilo 924 ili 23,09% uzoraka. U saradnji sa institucijama javnog zdravstva, nastavljene su aktivnosti na praćenju, prikupljanju i analizi podataka o pojavi i kretanju oboljenja koja se prenose putem hrane. Na području BiH u 2017. godini registrovano je ukupno 617 slučajeva obolijevanja gdje je hrana potvrđena kao uzrok/put prenosa. Registrirana je i jedna epidemije *toxiinfectio/intoxicatio alimentaris* sa sedam oboljelih.

Prehrambene navike stanovništva - Agencija je u 2017. godini započela sa implementacijom projekta prehrambenih navika stanovništva BiH koji je podržan od strane Evropskog autoriteta za hranu koji je i osigurao neophodna finansijska sredstva. Projekat će se provoditi u skladu s EU Menu metodologijom, što garantira da su prikupljeni podaci u BiH harmonizirani s podacima i drugih zemalja članica EU i dio su opće evropske baze podataka o prehrambenim navikama stanovnika Evrope. U drugoj polovici 2017. godine započelo se sa pilot projektom na uzorku od 10% ukupnog broja ispitanika u cilju testiranja upitnika i protokola anketiranja i unosa podataka u softver. Izvršena je obuka trenera koji će obučiti anketare, kao i izrada baze receptura nacionalnih jela za potrebe izrade knjige veličine porcija koja je potrebna za potrebe procjene unosa hrane i izračuna kvalitete prehrane. Krajnji korisnici su institucije BiH, te entitetske institucije i akademska zajednica.

Agencija je u 2017. godini u segmentu komunikacije s potrošačima posredstvom sredstava javnog priopćavanja evidentirala ukupno 158 aktivnosti, među kojima su priopćenja za javnost, izjave za medije te pismeni odgovori na upite medija. Potrošači su i putem službene web stranice redovno izvještavani o rizicima porijeklom iz hrane, te aktivnostima Agencije o čemu su u 2017. godini objavljena 63 teksta.

Program 1.2 Unaprjeđenje upravljanja rizikom povezanim s hranom i hranom za životinje - Projekt 1.2.1 Koordiniranje izrade propisa usaglašenih sa legislativom Evropske unije kako bi se osigurao izvoz hrane i hrane za životinje, te zaštitili interesi potrošača i proizvođača. U 2017. godini u Službenom glasniku BiH objavljeno je **devet propisa o hrani**, koji su doneseni na prijedlog Agencije u saradnji s nadležnim organima, od strane Vijeća ministara BiH i to: *Ispravka pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o maksimalno dozvoljenim količinama za određene kontaminante u hrani* („Sl. glasnik BiH“, broj 9/17), *Pravilnik o utvrđivanju metoda za uzorkovanje i kriterija efikasnosti za metode analize za službenu kontrolu nivoa eruka kiselina u hrani* („Sl. glasnik BiH“, broj 62/17), *Pravilnik o uzorkovanju i analitičkim metodama za kontrolu količina dioksina, dioksinima sličnim PCB-a i PCB-a koji nisu slični dioksinu u određenoj hrani* („Sl. glasnik BiH“, broj 62/17), *Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodama uzorkovanja i analiza za službenu kontrolu količine mikotoksina u hrani* („Sl. glasnik BiH“, broj 62/17), *Pravilnik o izmjenama Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće* („Sl. glasnik BiH“, broj 62/17), *Pravilnik o dopunama Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije*

postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja. („Sl. glasnik BiH“, broj 62/17), Pravilnik o plastičnim materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom („Sl. glasnik BiH“, broj 66/17), Pravilnik o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od GMO-a („Sl. glasnik BiH“, broj 73/17) i Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o maksimalnom nivou pesticida u i na hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla („Sl. glasnik BiH“, broj 92/17. Navedeni pravilnici predstavljaju nastavak aktivnosti iz ranijih godina. Na osnovu Programa rada Agencije za 2017. godinu, Agencija je u saradnji s nadležnim organima, od planiranih šest propisa, realizirala sljedeće aktivnosti: *Pravilnik o hrani za dojenčad i malu djecu, hranu za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijeti i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o prehranbenim aditivima* su u fazi dostavljanja na odobravanje Upravnom odboru, dok je *Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o usitnjenoj mesu, poluproizvodima i proizvodima od mesa* donesen od strane Vijeća ministara BiH i objavljen u „Sl. glasniku BiH“, broj 84/17. Imajući u vidu izmjene i dopune EU zakonodavstva, Agencija je u 2017. godini pripremila i *Pravilnik o sistemima kvalitete za prehrambene proizvode* koji je također odobren od strane Upravnog odbora i bit će upućen u daljnju proceduru donošenja. Agencija je nakon niza održanih konsultacija i sastanaka s nadležnim organima BiH, entiteta i Brčko distrikta BiH pripremila Nacrt višegodišnjeg programa kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla koji je zasnovan na procjeni rizika i usmjeren posebno na procjenu izloženosti potrošača i usklađenosti s važećim zakonodavstvom BiH i relevantnom legislativom na nivou Evropske unije, a prije svega s Provedbenom Uredbom Komisije (EU) 2017/660 od 6. aprila 2017. godine o koordiniranom višegodišnjem programu kontrole Unije za 2018., 2019. i 2020. godinu za osiguranje usklađenosti s maksimalnim nivoima ostataka pesticida i ocjenu izloženosti potrošača ostacima pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla.

Oblast genetički modificiranih organizama – Vijeće za GMO, u izvještajnom priodu, održalo je ukupno 12 sjednica na kojima je doneseno šest Mišljenja po zahtjevima subjekata u poslovanju sa hranom za životinje za izdavanje Rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište BiH GM hrane za životinje, sedam stručnih mišljenja sa preporukama i jedno saopćenje za javnost. Agencija je, shodno Mišljenjima Vijeća za GMO, donijela šest rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište BiH GM hrane za životinje koja sadrži GMO odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Komisija za priznavanje prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda u Bosni i Hercegovini - U izvještajnom periodu Komisija je održala pet sjednica na kojima je rješavala 18 predmeta za priznavanje prirodnih mineralnih, prirodnih izvorskih i stonih voda. Komisija je okončala 11 predmeta i donijela Mišljenja o priznavanju, na osnovu kojih je Agencija donijela 11 rješenja, dok je 7 predmeta u postupku rješavanja. U navedenom periodu je objavljena ažurirana Lista priznatih prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda u BiH kao i Popis stonih voda, te su iste objavljene u „Sl. glasniku BiH“, broj 72/17, i na web stranici Agencije www.fsa.gov.ba. Sve priznate vode upisane su u Registar Agencije.

Upravni odbor Agencije je u izvještajnom periodu održao 12 sjednica na kojima je razmatrao više informacija i izvještaja iz pojedinih oblasti sigurnosti hrane, kao i Program rada Agencije, te propise iz oblasti sigurnosti hrane koje na prijedlog Agencije u saradnji sa nadležnim organima donosi Vijeće ministara BiH.

Upravni odbor je u izvještajnom periodu usaglasio i odobrio Odluku o izmjenama odluke o imenovanju članova Upravnog odbora i Odluku o izmjenama i dopuni Statuta Agencije, kojom se omogućava jasnije definisanje procedure imenovanja Naučnih odbora i Naučnog vijeća, kao stručnih tijela predviđenih Zakonom o hrani za utvrđivanje naučnih mišljenja u okviru djelokruga rada Agencije. Vijeće ministara BiH je na 125. sjednici održanoj dana 22.12.2017. godine dalo saglasnost na Odluku o izmjenama i dopuni Statuta Agencije.

Projekt 1.2.2 Implementacija propisa iz oblasti sigurnosti hrane iz nadležnosti Agencije

U cilju što efikasnije primjene propisa iz oblasti sigurnosti hrane i osposobljavanja osoblja nadležnih organa i svih zainteresiranih strana, a da bi se unaprijedio postojeći sistem i isti uskladio sa propisima i standardima Evropske unije, Agencija je u izvještajnom periodu, u saradnji s međunarodnim organizacijama organizirala i osigurala učešće predstavnika iz BiH na različitim obukama. Agencija je u 2017. godini, uz tehničku podršku **TAIEX-a** organizirala sljedeće ekspertske misije i radionice: „Službene kontrole GMO“ i „Zaštita oznake originalnosti, oznake geografskog porijekla i tradicionalnog ugleda hrane“. Na navedenim događajima učestvovalo je ukupno 100 predstavnika nadležnih organa B, entiteta i Brčko distrikta BiH, subjekata u poslovanju s hranom i udruženja potrošača. Agencija je u izvještajnom periodu nastavila i veoma uspješnu saradnju sa **Usaid/Sida FARMA II Projektom** u okviru koje su realizirane sljedeće obuke: „Kontrole prisustva pesticida“, „Prikupljanje podataka o potrošnji hrane“ i „Izgradnja kapaciteta procjene rizika u području hrane i hrane za životinje i razvoj nacionalne baze podataka za prikupljanje podataka o hemijskim pojavama“. Koordinacija aktivnosti sa **DG NEAR** – realizirano je učešće predstavnika BiH na devet treninga u sklopu „*Better training for safer food*“.

Međunarodna saradnja – Saradnja sa Evropskim autoritetom za sigurnost hrane (EFSA) - Agencija je u protekloj godini potpisala Sporazum sa EFSA-om. Na osnovu potpisanog Sporazuma, Agencija je ispoštovala sljedeće obaveze: Imenovanje predstavnika kao nacionalnih koordinatora, odnosno imenovanje predstavnika Naučnog odbora i imenovanje Kontakt tačke ispred BiH za EFSA-u, održavanje dvije ekspertske misije vezano za prikupljanje podataka o zoonozama i uzročnicima zoonoza, antimikrobnoj rezistenciji i epidemijama uzrokovanim hranom (zoonoses, FBO i AMR) i održavanje radionice na temu „Procjena rizika zasnovana na dokazima i trening o bazama podataka za procjenu rizika“. Uspostavljen je sistem za prikupljanje i izvještavanje o zoonozama i uzročnicima zoonoza, antimikrobnoj rezistenciji i epidemijama uzrokovanim hranom u koji su uključene nadležne institucije BiH, entiteta i Brčko distrikta BiH, te je dostavljen izvještaj o zoonozama i uzročnicima zoonoza, antimikrobnoj rezistenciji i epidemijama uzrokovanim hranom, koji je i zvanično publiciran od strane EFSA-e. Započete su aktivnosti vezano za prikupljanje podatka o reziduama pesticida i ostacima veterinarskih lijekova. Imenovano je devet predstavnika BiH u naučne mreže EFSA-e. Agencija je pripremila i devetomjesečni Izvještaj o realizaciji aktivnosti, koji je dostavljen EFSA-i, te je isti upućen Evropskoj komisiji na uvid. Na osnovu relaizacije obaveza iz potpisanog Sporazuma, potpisan je novi Ugovor o međusobnoj saradnji na period od 18 mjeseci.

Realizacija zaključaka Vijeća ministara BiH - U izvještajnom periodu, Vijeće ministara BiH zadužilo je Agenciju za realizaciju šest zaključaka, od kojih pet uspješno realizirano, a realizacija jednog zaključka je u završnoj fazi

U okviru aktivnosti vezanih za popunjavanje **Upitnika Evropske komisije**, Agencija je imenovala predstavnike u radu radnih grupa za poglavlja za koja je bila zadužena da pripremi svoje odgovore. Odgovori su pripremani u okviru poglavlja 1, 11, 12, 13, 25, 27 i 28 i isti su pripremljeni u za to predviđenom roku i dostavljeni Direkciji za evropske integracije BiH na daljnje postupanje. Agencija je u 2017. godini dala značajan doprinos izvještavanju Evropske komisije o stanju i najznačajnijim aktivnostima u području sigurnosti hrane te realizaciji obveza koje proističu iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Predstavnici Agencije učestvovali su na 2. sastanku Odbora za stabilizaciju i pridruživanje EU-BiH, 2. sastanku Pododbora za unutarnje tržište i konkurenciju uključujući zaštitu zdravlja i potrošača i 2. sastanku Pododbora za poljoprivredu i ribarstvo EU-BiH. Obzirom da izvještavanje EK predstavlja temelj za donošenje odluka i usvajanje pravnih akata u institucijama EU o pristupanju određene države EU i općenito u politici proširenja ove su aktivnosti bile jedan od prioriteta u radu Agencije.

II - IZVJEŠTAJ O PROVOĐENJU AKCIONOG PLANA PREDVIĐENOG GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA AGENCIJE ZA SIGURNOST HRANE BiH 2017. GODINE

Opći cilj/principi razvoja: ODRŽIVI RAST

Specifični cilj: Unaprijeđenje sistema sigurnosti hrane

Programi, projekti i aktivnosti	Nosilac aktivnosti (organizaciona jedinica)	Pokazatelji				Izvori finansiranja i			Vrijeme		Komentar
		Jedinica mjerenja (% , broj ili opisno)	Polazna vrijednost (n)	Ciljana vrijednost (n+1)	Ostvarena vrijednost na kraju godine (n+1)	Izvori finansiranja (budžet, krediti, donacije, ostalo)	Planirani troškovi	Ostvareni troškovi	Planirani kvartal za provođenje	Kvartal kada je aktivnost provedena	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.11.1 Unaprijeđenje procjene rizika porijeklom iz hrane i hrane za životinje											
1.1.1 Procjena rizika u oblasti sigurnosti hrane	01, 02, 03, 04, 05	Broj	18	37	294	Budžet	528.405	404.460	IV	IV	
1.1.1.1 Izrada Naučnih mišljenja kao podrška nadležnim institucijama u sistemu sigurnosti hrane i zainteresovanim stranama	01, 02, 03, 04, 05	Broj	0	2	65	Budžet	92.400	120.940	IV	IV	U cilju realizacije ove aktivnosti povećan je broj radnji u odnosu na planirane jer nije bilo donesenih naučnih mišljenja u izvještajnom periodu. Kako bi se nadomjestilo navedeno, Agencija je pripremila preporuke, mjere i smjernice za daljnje postupanje nadležnim organima i ostalim zainteresiranim stranama, a na osnovu obavijesti zaprimljenih putem EU RASFF sistema, INFOSAN mreže i obavijesti izvan EU RASFF sistema. Također su pripremljene i inicijalne procjene rizika porijeklom iz hrane.

1.1.1.2 Prikupljanje i analiza podataka u svrhu karakterizacije i praćenja rizika	01, 03, 04, 05	Broj	3	5	5	Budžet	158.805	82.000	IV	IV	U cilju prikupljanja i analize podataka u svrhu karakterizacije i praćenja rizika, u izvještajnom periodu; Agencija je formirala i ažurirala već postojeće baze podataka o rezultatima laboratorijskih analiza hrane, oboljenjima čiji je uzrok/put prenosa hrana, zoonozama, nadležnim inspeksijskim organima i rezultatima provedenih monitoringa u 2017. godini.
1.1.1.3 Uspostavljanje baze podataka o prehranbenim navikama	01, 03, 04, 05	Broj	10	20	3	Budžet	184.800	58.780	IV	IV	U izvještajnom periodu, Agencija je započela sa provođenjem Projekta o prehranbenim navikama stanovništva. U okviru ovih aktivnosti započelo se sa pilot projektom koji je obuhvatio 10% od planiranih ispitanika, te su organizovane tri radionice koje su za cilj imale osposobljavanje nosioca aktivnosti, trenera i anketara.
1.1.1.4 Jačanje komunikacije o rezultatima procjene rizika na nacionalnom i međunarodnom nivou	01, 03, 04, 05	Broj	5	10	221	Budžet	92.400	142.740	IV	IV	Agencija je u 2017. godini u segmentu komunikacije s potrošačima posredstvom sredstava javnog priopćavanja evidentirala ukupno 153 aktivnosti, među kojima su priopćenja za javnost, izjave za medije te pismeni odgovori na upite medija. Potrošači su i putem službene web stranice redovno izvještavani o rizicima porijeklom iz hrane, te aktivnostima Agencije o čemu su u 2017. godini objavljena 63 teksta koja su sadržavala informacije o naprijed navedenom.
1.2 Unaprijeđenje upravljanja rizikom povezanim s hranom i hranom za životinje											
1.2.1 Koordiniranje izrade propisa usaglašenih sa legislativom Evropske unije, kako bi se osigurao izvoz hrane i hrane za životinje, te zaštitili interese potrošača i proizvođača.	01, 02, 03, 04, 05	Broj	124	143	171	Budžet	797.282	611.014	IV	IV	

1.2.1.1 Sazivanje tijela Agencije i radnih grupa i učešće u radu istih	01, 02, 03, 04, 05	Broj	0	8	29	Budžet	159.456	129.014	IV	IV	U izvještajnom periodu održano je ukupno 12 sjednica Upravnog odbora na kojima je razmatrano više od 30 tačaka dnevnog reda. Također su povećane aktivnosti u radu Vijeća za genetički modificirane organizme i Komisije za priznavanje prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda, te je u okviru ovih aktivnosti doneseno ukupno 17 rješenja u upravnom postupku.
1.2.1.2 Izrada propisa	01, 02, 03, 04, 05	Broj	106	113	120	Budžet	318.914	242.000	IV	IV	U odnosu na propise čija izrada je planirana Programom rada za 2017. godinu, u izvještajnom periodu je završena i izrada određenog broja propisa koji su bili planirani u ranijim godinama, a koji su detaljno prikazani u tabeli za izvještaj za podzakonske akte.
1.2.1.3 Strateško godišnje planiranje te izvještavanje o radu	01, 02, 03, 04, 05	Broj	9	11	11	Budžet	159.456	120.000	IV	IV	Agencija je u izvještajnom periodu izradila sve strateške dokumente koji su bili planirani Programom rada (Izvještaj o radu za 2016. godinu, Srednjoročni plan rada Agencije za period 2018 - 2020. godina i Program rada za 2018. godinu)
1.2.1.4 Finansijski izvještaji i izvještaji poslovanja	01, 02, 03, 04, 05	Broj	9	11	11	Budžet	159.456	120.000	IV	IV	Ova aktivnost je realizovana u skladu sa Programom rada, te su izrađeni Finansijski izvještaj i Izvještaj o poslovanju.
1.2.2 Implementacija propisa iz oblasti sigurnosti hrane iz nadležnosti Agencije	01, 02, 03, 04, 05	Broj	30	35	37	Budžet	522.313	398.681	IV	IV	
1.2.2.1 Edukacija zainteresovanih strana i izdavanje edukativnih materijala vezano za opasnosti i rizike koji potiču od hrane i hrane za životinje	01, 03, 04, 05	Broj	30	35	37	Budžet	522.313	398.681	IV	IV	U izvještajnom periodu Agencija je u saradnji sa TAIEX-om, UNICEF-om i FARMA projektom organizovala sedam radionica na kojima je učešće uzelo 225 učesnika

Napomena: 01 Ured direktora; 02 Sektor zajedničkih službi; 03 Sektor analize rizika; 04 Sektor za upravljanje krizom i hitnim slučajevima; 05 Sektor službene kontrole, sljedivosti, upravljanja rizikom i obavještenja o riziku

III - IZVJEŠTAJ O IZRAĐENIM ZAKONIMA PLANIRANIH GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA INSTITUCIJE BiH

Opći cilj/principi razvoja:

Strateški cilj:

Srednjoročni cilj:

Specifični cilj:

Naziv zakona	Vrijeme provođenja		Status zakona zaključno sa 31.12._____ godine				Komentar
	Planirani kvartal za provođenje	Kvartal kada je aktivnost provedena	Upućen VM BiH (DA/NE)	Usvojen na VM BiH (DA/NE)	Procedura u PS BiH (DA/NE)	Usvojen u PS BiH (DA/NE)	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1 (naziv programa)							
1.1.1 (naziv projekta)							
1.1.1.1 (naziv zakona)							
1.1.1.2 (naziv zakona)...							
1.1.2 (naziv projekta)...							
1.2 (naziv programa)...							

IV - IZVJEŠTAJ O IZRAĐENIM PODZAKONSKIM AKTIMA PLANIRANIH GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA AGENCIJE ZA SIGURNOST HRANE BiH 2017. GODINE

Opći cilj/principi razvoja: ODRŽIVI RAST

Specifični cilj: Unapređenje sistema sigurnosti hrane

Naziv podzakonskog akta	Vrijeme provođenja		Status podzakonskog akta zaključno sa 31.12.2017. godine				Komentar
	Planirani kvartal za provođenje aktivnosti	Kvartal kada je aktivnost provedena	Upućen rukovodiocu (DA/NE)	Usvojen od strane rukovodioca (DA/NE)	Upućen VM BiH (DA/NE)	Usvojen na VM BiH (DA/NE)	
1	2	3			4	5	6
1.2 Unaprijeđenje upravljanja rizikom povezanim s hranom i hranom za životinje							
1.2.1 Koordiniranje izrade propisa usaglašenih sa legislativom Evropske unije, kako bi se osigurao izvoz hrane i hrane za životinje, te zaštitili interese potrošača i proizvođača.							
1.1.1.1 Pravilnik o hrani za dojenčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijeti	IV	IV	DA	DA	NE	NE	Navedeni propis je, u fazi dostavljanja na razmatranje članovima Upravnog odbora nakon čega će biti upućen u proceduru donošenja od strane Vijeća ministara BiH
1.1.1.2 Pravilnik o novoj hrani	IV	IV	DA	NE	NE	NE	Izrađen je Prednacrt pravilnika o novoj hrani koji je usklađivana sa EU legislativom, nakon čega su obavljene konsultacije sa Direkcijom za evropske integracije BiH na kojima je donesen zaključak da se odustane od izrade ovog Pravilnika budući da će doći do izmjena EU legislative koje će tebiti preuzeti u prilikom izrade Pravilnika o novoj hrani.
1.1.1.3 Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o usitnjenom mesu, poluproizvodima i proizvodima od mesa	IV	IV	DA	DA	DA	DA	Objavljen u Službenom glasniku BiH, broj 84/17
1.1.1.4 Izmjene i dopune Pravilnika o maksimalnim nivoima ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla	IV	IV	NE	NE	NE	NE	Objavljen u Službenom glasniku BiH", broj 92/17
1.1.1.5 Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o prehrambenim aditivima	IV	IV	DA	DA	NE	NE	Pribavljeni su komentari i mišljenja nadležnih organa i odobren je od Upravnog odbora Agencije. Pravilnik je u fazi dostavljanja Vijeću ministara BiH na donošenje.

1.1.1.6 Pravilnik o višegodišnjem koordiniranom programu kontrole za 2018., 2019. i 2020. godinu s ciljem osiguranja usklađenosti s maksimalno dopuštenim nivoima ostataka pesticida i procjene izloženosti potrošača ostacima pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla	IV	IV	DA	DA	NE	NE	Agencija je nakon niza održanih konsultacija i sastanaka s nadležnim organima BiH, entiteta i Brčko distrikta BiH, umjesto Pravilnika, pripremila Nacrt višegodišnjeg programa kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla
1.1.1.7 Izmjene i dopune pravilnika tokom godine (imajući u vidu česte izmjene i dopune EU zakonodavstva sa kojim se usklađuju propisi iz oblasti hrane u BiH, krizne situacije i hitne slučajeve, zahtjeve nadležnih organa, proizvođača i privrednih komora). Agencija je u cilju zaštite zdravlja potrošača i zaštite interesa proizvođača obavezna pratiti sva nova naučna saznanja i preporuke naučnih panela, kao i proistekle izmjene zakonodavstva u zemljama članicama EU, te na osnovu toga poduzimati hitne korake u cilju usklađivanja BiH zakonodavstva sa EU. Na taj način se pored gore navedenih razloga otklanjaju tehničke barijere za izvoz robe porijeklom iz BiH na međunarodno tržište. 1.1.1.7.1 Pravilnik o sistemima kvalitete za prehrambene proizvode; 1.1.1.7.2 Pravilnik o dopunama Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja	1.1.1.7.1 IV 1.1.1.7.2 IV	1.1.1.7.1 IV 1.1.1.7.2. IV	1.1.1.7.1 DA 1.1.1.7.2 DA	1.1.1.7.1 DA 1.1.1.7.2 DA	1.1.1.7.1 NE 1.1.1.7.2 DA	1.1.1.7.1 NE 1.1.1.7.2 DA	1.1.1.7.1 Nakon zaključaka Vijeća ministara BiH i preporuka Evropske komisije, Agencija je u 2017. godini započela sa izradom Pravilnika o sistemima kvalitete za prehrambene proizvode koji se usklađuje sa a) Uredbom Komisije (EU) broj 1151/2012 od 21. novembra 2012. o sistemima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) broj 509/2006 i Uredbe (EU) broj 510/2006.; 1.1.1.7.2 Pravilnik je urađen na osnovu zaključaka Vijeća ministara BiH i objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 62/17
1.1.1.8 Ispravka pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o maksimalno dozvoljenim količinama za određene kontaminante u hrani	2016. godina	III kvartal 2017. godine	DA	DA	DA	DA	Objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj 9/17
1.1.1.9 Pravilnik o utvrđivanju metoda za uzorkovanje i kriterija efikasnosti za metode analize za službenu kontrolu nivoa eruka kiselina u hrani	2016. godina	III kvartal 2017. godine	DA	DA	DA	DA	Navedeni propis je rađen kao nastavak aktivnosti iz Programa rada za 2016. godinu. Isti je donesen od strane Vijeća ministara BiH u 2017. godini i objavljen u Službenom glasniku BiH, broj 62/17

1.1.1.10 Pravilnik o uzorkovanju i analitičkim metodama za kontrolu količina dioksina, dioksinima sličnim PCB-a i PCB-a koji nisu slični dioksinu u određenoj hrani	2016. godina	III kvartal 2017. godine	DA	DA	DA	DA	Navedeni propis je rađen kao nastavak aktivnosti iz Programa rada za 2016. godinu. Isti je donesen od strane Vijeća ministara BiH u 2017. godini i objavljen u Službenom glasniku BiH, broj 62/17
1.1.1.11 Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodama uzorkovanja i analiza za službenu kontrolu količine mikotoksina u hrani	2016. godina	III kvartal 2017. godine	DA	DA	DA	DA	Navedeni propis je rađen kao nastavak aktivnosti iz Programa rada za 2016. godinu. Isti je donesen od strane Vijeća ministara BiH u 2017. godini i objavljen u Službenom glasniku BiH, broj 62/17
1.1.1.12 Pravilnik o izmjenama Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće	2016. godina	III kvartal 2017. godine	DA	DA	DA	DA	Navedeni propis je rađen kao nastavak aktivnosti iz Programa rada za 2016. godinu. Isti je donesen od strane Vijeća ministara BiH u 2017. godini i objavljen u Službenom glasniku BiH, broj 62/17
1.1.1.13 Pravilnik o plastičnim materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom	2016. godina	III kvartal 2017. godine	DA	DA	DA	DA	Navedeni propis je rađen kao nastavak aktivnosti iz Programa rada za 2016. godinu. Isti je donesen od strane Vijeća ministara BiH u 2017. godini i objavljen u Službenom glasniku BiH, broj 66/17
1.1.1.14 Pravilnik o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od GMO-a	2015. godina	III kvartal 2017. godine	DA	DA	DA	DA	Navedeni propis je rađen kao nastavak aktivnosti iz Programa rada za 2015. godinu. Isti je donesen od strane Vijeća ministara BiH u 2017. godini i objavljen u Službenom glasniku BiH, broj 73/17
1.1.1.15 Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o maksimalnom nivou pesticida u i na hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla	2016. godina	IV kvartal 2017. godine	DA	DA	DA	DA	Navedeni propis je rađen kao nastavak aktivnosti iz Programa rada za 2016. godinu. Isti je donesen od strane Vijeća ministara BiH u 2017. godini i objavljen u Službenom glasniku BiH, broj 92/17

V - IZVJEŠTAJ O IZRAĐENIM MEĐUNARODNIM UGOVORIMA PLANIRANIH GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA INSTITUCIJE BiH

Opći cilj/principi razvoja:

Strateški cilj:

Srednjoročni cilj:

Specifični cilj:

Naziv međunarodnog ugovora	Vrijeme provođenja		Status međunarodnog ugovora zaključno sa 31.12. _____ godine				Komentar
	Planirani kvartal za provođenje	Kvartal kada je aktivnost provedena	Upućen VM BiH (DA/NE)	Usvojen na VM BiH (DA/NE)	Procedura u Predsjedništvu BiH (DA/NE)	Usvojen u Predsjedništvu BiH (DA/NE)	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1 (naziv programa)							
1.1.1 (naziv projekta)							
1.1.1.1 (naziv međunarodnog ugovora)							
1.1.1.2 (naziv međunarodnog ugovora)...							
1.1.2 (naziv projekta)...							
1.2 (naziv programa)...							

VI - IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI JAVNIH INVESTICIJA PLANIRANIH GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA INSTITUCIJE BiH

Opći cilj/principi razvoja:

Strateški cilj:

Srednjoročni cilj:

Specifični cilj:

Naziv projekta javnih investicija	Vrijeme realizacije		Status (ZAVRŠENO, U POSTUPKU, ODLOŽENO, PREKINUTO)	Komentar
	Očekivani period realizacije	Završen (DA/NE)		
1	2	3	4	5
1.1 (naziv programa)				
1.1.1 (naziv projekta)				
1.1.1.1 (naziv projekta javnih investicija)				
1.1.1.2 (naziv projekta javnih investicija)...				
1.1.2 (naziv projekta)...				
1.2 (naziv programa)...				

VII - IZVJEŠTAJ O PROVEDENIM JAVNIM KONSULTACIJAMA KOD IZRADE IZVJEŠTAJA O RADU AGENCIJE ZA SIGURNOST HRANE BiH ZA 2017. GODINU

U skladu s odredbama Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 94/14), Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je provela postupak javnih konsultacija o Prednacrtu izvještaja o radu za 2017. godinu. Prednacrt izvještaja o radu bio je objavljen na službenoj web stranici Agencije (www.fsa.gov.ba) u dijelu koji se odnosi na javne konsultacije.

Prednacrt Izvještaja o radu Agencije za sigurnost hrane BiH 2017. godine na mišljenje je dostavljen Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH u skladu sa zaključkom Vijeća ministara BiH sa 48. sjednice održane dana 15.03.2016. godine, kao i Ministarstvu finansija i trezora BiH i Uredu za zakonodavstvo BiH.

DIREKTOR

mr.sci. Džemil Hajrić